

STORTINGET

Innst. 407 S

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:149 S (2018–2019)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Une Bastholm om å styrke dag- og nattogtilbudet i Norge og mellom Norge og Europa

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen utvikle og promotere et nattogtilbud som reduserer antallet avganger med fly mellom storbyene i Norge og mellom Norge og Europa.
2. Stortinget ber regjeringen om snarest å legge til rette for gjennomgående ekspressstog mellom Oslo og København, med gode overgangsmuligheter til nattog til kontinentet som svenske myndigheter nå arbeider for å få etablert.
3. Stortinget ber regjeringen om å sikre bedre ruteinformasjons- og billettbestillingsløsninger for togreiser mellom Norge og Europa.
4. Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres nattog mellom Oslo og Berlin.
5. Stortinget ber regjeringen sikre at svenske SJs ønsker om flere og raskere togavganger mellom Stockholm og Oslo, uten økte offentlige tilskudd, lar seg realisere.
6. Stortinget ber regjeringen sikre at det anskaffes flere sovevogner til de eksisterende nattogene i Norge. Noen av vognene bør ha en enklere standard med flere sengeplasser i hver kupé, noe som er gunstig

for blant annet grupper og familier som reiser sammen, og som gjør det lettere for toget å konkurrere i lavprissegmentet.

7. Stortinget ber regjeringen snarest sørge for at det blir mulig å kjøpe billett i delt kupé på nattog i Norge.
8. Stortinget ber regjeringen styrke nattogtilbudet gjennom så langt som mulig å tilby at passasjerer kan sove ut før de forlater toget ved ankomst tidlig på morgenen, og likeledes at passasjerer kan legge seg i vogner som kobles på toget i løpet av natten.
9. Stortinget ber regjeringen gjenopprette tilbud om nattog også på lørdager.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Øystein Langholm Hansen, Kirsti Leirtrø, Sverre Myrli og Ingalill Olsen, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Nils Aage Jegstad, lederen Helge Orten og Elizabeth Åsjord Sire, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen, Dagfinn Henrik Olsen og Morten Stordalen, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune og Siv Mossleth, fra Sosialistisk Venstreparti, Arne Nævra, og fra Venstre, Jon Gunnes, viser til representantforslaget fra Une Bastholm om å styrke dag- og nattogtilbudet i Norge og mellom Norge og Europa. Forslagsstiller fremmer i alt ni forslag om å utvikle og styrke dag- og nattogforbindelsene i Europa og Norge.

Komiteen merker seg at Norske Tog AS i dag eier 20 sovevogner som alle er tatt i bruk. Det innebærer at det ikke er mulig å øke nattogtilbudet innad i Norge eller mot Europa uten at det sikres tilgang på flere nattogvogner. Forslagsstilleren ber på dette grunnlag regjeringen om å gå til anskaffelse av flere nattogsett for rutene innad i Norge. Samtidig merker komiteen seg at forslagsstilleren foreslår å tilpasse dagens nattogsystem ved å gjøre det enklere å dele kupé og å gi passasjerer mulighet til å sove ut etter ankomst, som ofte er svært tidlig om morgenen.

Komiteen er opptatt av at dagens nattogvogner utnyttes i størst mulig grad, og oppfordrer regjeringen til å se på mulighetene for en økt utnyttelse av dagens nattogvogner.

Komiteen viser til at det fremmes en rekke forslag om nye ruter, både på dag- og nattog fra Norge mot Europa. Komiteen understreker at det er ønskelig med et godt og fleksibelt togtilbud, og er i utgangspunktet positive til alle initiativ om å utvikle dagens tilbud. Komiteen merker seg at det har eksistert gjennomgående ruter fra Oslo til København og Hamburg tidligere, men at passasjerer i dag er avhengig av å bytte tog i Gøteborg for å komme seg til kontinentet. Samtidig viser komiteen til at det foregår en styrking av nattogtilbudet i deler av Europa, blant annet mellom Tyskland, Østerrike og Italia.

Komiteen forutsetter at regjeringen er i jevnlig dialog med de relevante aktørene for å utforske mulighetene for dette og andre måter å videreutvikle dagens togtilbud på.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, vil i likhet med forslagsstilleren påpeke den gledelige utviklingen vi har hatt i antall togreisende de siste årene. Det har vært en jevn vekst i antallet togreiser, og siden 2013 har tallet på passasjerer økt med mer enn 10 millioner. Flere bruker toget til og fra jobb, og på fritida.

Flertallet legger til grunn at dette er et resultat av en gradvis opptrapping av jernbanesatsingen de siste årene. Det investeres mye i ny infrastruktur i form av skinner og togmateriell. 100 nye togsett er satt inn i trafikk siden regjeringen overtok i 2013. Det er også satt et større fokus på vedlikeholdsetterslepet.

Flertallet mener at det er tre hovedelementer som i særlig grad bidrar til veksten: Økt frekvens, bedre regularitet og økt kapasitet.

Flertallet legger til grunn at en av hovedutfordringene fremover er å øke kapasiteten i takt med etterspørselen. Det må imidlertid være togoperatørens oppgave å bestemme togtilbudet innenfor de økonomiske rammene de til enhver tid disponerer. Til syvende og sist er det et spørsmål om hva markedet etterspør som vil avgjøre hva operatørene vil tilby. Vy As tilbyr i

dag sovevogn på fire strekninger: Oslo–Trondheim, Oslo–Kristiansand–Stavanger, Oslo–Bergen og Trondheim–Bodø. Det vil være opp til selskapet å melde fra om det er flere nattogvogner eller annet materiell selskapet vil prioritere i tiden fremover.

Flertallet vil videre vise til at fra og med 15. desember i år overtar Go Ahead AS togdriften blant annet på Sørlandsbanen. Dette er en av dagens nattogstrekninger. Sørtoget blir en nyvinning og vil gi Vy AS reell konkurranse også på kvalitet. Flertallet ser frem til hvordan det nye selskapet vil videreutvikle tilbudet på denne strekningen. Selskapet har satt seg høye mål når det gjelder trafikkvekst, og vant anbudet på sin offensive holdning.

Flertallet har merket seg forslagsstillerens ønske om å utvikle et nattogtilbud på strekninger som Oslo–Stockholm og Oslo–Gøteborg–København. Flertallet mener dette vil være avhengig av en forbedret infrastruktur på disse strekningene. Dette er spørsmål som må adresseres til rullering av neste Nasjonal transportplan.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til den økte interessen for tog- og jernbanetransport i Europa, og at på mange strekninger er etterspørselen langt større enn tilbudet. Blant annet opplevde SJ en langt større interesse enn forutsatt da de startet opp sitt nye togtilbud mellom Oslo og Stockholm. På kort sikt mener disse medlemmer at togtilbudet mellom skandinaviske og europeiske byer bør økes på dagens linjenett, og på lang sikt må linjenettet utbygges og utvikles slik at togtilbudet i framtida kan økes betraktelig.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ved neste rullering av Nasjonal transportplan om å legge opp til en økt satsing på togtilbudet mellom Norge og skandinaviske og europeiske byer.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det er et stort potensial for å utvikle togtilbudet fra Norge mot Europa. Oslo–Stockholm og Oslo–København er blant Europas mer trafikkerte flystrekninger, uten et tilstrekkelig konkurransedyktig togtilbud. Disse medlemmer viser til at togtilbudet i tillegg har blitt dårligere de siste tiårene mellom Oslo og København. Disse medlemmer ønsker en ny storsatsing på togtilbud på kontinentet.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om snarest å legge til rette for gjennomgående ekspressstog mellom Oslo og

København, med gode overgangsmuligheter til nattog til kontinentet, som svenske myndigheter nå arbeider for å få etablert.»

«Stortinget ber regjeringen om å sikre bedre ruteinformasjons- og billettbestillingsløsninger for togreiser mellom Norge og Europa.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres nattog mellom Oslo og Berlin.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at svenske SJs ønsker om flere og raskere togavganger mellom Stockholm og Oslo, uten økte offentlige tilskudd, lar seg realisere.»

Disse medlemmer merker seg videre at det er nødvendig å kjøpe inn flere togsett for å sikre økt tilbud på nattogstrekninger. Kapasiteten på strekningene på Bergensbanen og Dovrebanen er allerede sprengt. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det var foreslått å bevilge 60 mill. kroner til å anskaffe nye sovevogner.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at det anskaffes flere sovevogner til de eksisterende nattogene i Norge. Noen av vognene bør ha en enklere standard med flere sengeplasser i hver kupé, noe som er gunstig for blant annet grupper og familier som reiser sammen, og som gjør det lettere for toget å konkurrere i lavprissegmentet.»

Disse medlemmer understreker at det er mulig å gjøre utbedringer av nattogtilbudet allerede før nye sovevogner har blitt anskaffet. Det er mulig å gjøre det lettere å dele kupé, i tillegg til å ha nattog på lørdager og ha økt fleksibilitet på når passasjerene må forlate togsettene når de kommer frem.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest sørge for at det blir mulig å kjøpe billett i delt kupé på nattog i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen styrke nattogtilbudet gjennom så langt som mulig å tilby at passasjerer kan sove ut før de forlater toget ved ankomst tidlig på morgenen, og likeledes at passasjerer kan legge seg i vogner som kobles på toget i løpet av natten.»

«Stortinget ber regjeringen gjenopprette tilbud om nattog også på lørdager.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen ved neste rullering av Nasjonal transportplan om å legge opp til en økt satsing på togtilbudet mellom Norge og skandinaviske og europeiske byer.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om snarest å legge til rette for gjennomgående ekspressstog mellom Oslo og København, med gode overgangsmuligheter til nattog til kontinentet, som svenske myndigheter nå arbeider for å få etablert.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen om å sikre bedre ruteinformasjons- og billettbestillingsløsninger for togreiser mellom Norge og Europa.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres nattog mellom Oslo og Berlin.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sikre at svenske SJs ønsker om flere og raskere togavganger mellom Stockholm og Oslo, uten økte offentlige tilskudd, lar seg realisere.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen sikre at det anskaffes flere sovevogner til de eksisterende nattogene i Norge. Noen av vognene bør ha en enklere standard med flere sengeplasser i hver kupé, noe som er gunstig for blant annet grupper og familier som reiser sammen, og som gjør det lettere for toget å konkurrere i lavprissegmentet.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen snarest sørge for at det blir mulig å kjøpe billett i delt kupé på nattog i Norge.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen styrke nattogtilbudet gjennom så langt som mulig å tilby at passasjerer kan sove ut før de forlater toget ved ankomst tidlig på morgenen, og likeledes at passasjerer kan legge seg i vogner som kobles på toget i løpet av natten.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen gjenopprette tilbud om nattog også på lørdager.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen viser til representantforslaget og sine merknader, og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:149 S (2018–2019) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Une Bastholm om å styrke dag- og nattogtilbudet i Norge og mellom Norge og Europa – vedtas ikke.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 11. juni 2019

Helge Orten

leder

Arne Nævra

ordfører